



نقش مدرسه و خانواده در مقابله با آسیب‌های فضای سایبری

سید هادی رضایی نیکو، حسین تنهائی، خلیل قاسمی

۱. کارشناسی ارشد شیمی
۲. کارشناسی علوم تجربی
۳. کارشناسی علوم تربیتی

چکیده

در عصر حاضر با توجه به شیوع و گستردگی شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی که به «عصر اطلاعات» معروف است، سرنوشت ملت‌ها - خواسته یا ناخواسته - با این پدیده جهانی گره خورده است و از آنجا که کشورمان ایران درگیر جنگ‌های سایبری با دشمنان خود در عرصه‌های مختلف می‌باشد و از طرفی نیز بیشتر کنشگران این عرصه، اطفال و نوجوانان هستند چنانچه به نحو صحیح مدیریت و تعلیم و تربیت نشوند، در آینده کشور را با چالش جدی مواجه خواهند نمود. در این راستا خانواده و مدرسه که در امر تعلیم و تربیت این گروه و شکل‌گیری شخصیت آنها نقش بسزایی دارند، سهم بیشتری در مقابله با تهدیدات دشمنان کشور دارند. امروزه دیگر، تدابیر پیشگیری وضعی از آسیب‌های فضای سایبری به تنهایی جوابگو نیست و دولت‌ها باید با راهکارهای پیشگیری اجتماعی به مقابله با تهدیدات دشمنان در این فضا بپردازند. این مقاله درصدد است ضمن تبیین نقش مدرسه و خانواده در امر تعلیم و تربیت اطفال و نوجوانان که از نهادهای اصلی جامعه پذیری و سرمایه اجتماعی هستند به تدابیر مقابله اجتماعی رشد مدار از تهدیدات سایبری تاکید ورزد.

کلیدواژه‌گان: آموزش و پرورش، پدافند غیر عامل، خانواده، مدرسه

۱. مقدمه

در عصر حاضر، روابط انسان‌ها با تحولات دنیای معاصر پیچیده تر شده است. بشر عصر کنونی همگام با پیشرفت تکنولوژی و ظهور فناوریهای جدید که فضای سایبر نیز محصل پیشرفت‌های علمی و صنعتی در قرون اخیر است وارد دهکده جهانی شده و تحت تاثیر «پدیده جهانی شدن» با چالشهای اساسی مواجه شده است.

در اواخر سده بیستم و در عصر فرا صنعتی، جهان شاهد ظهور پدیده‌ای شگرف در اثر پیشرفت‌های علمی و فناوری‌های جدید بوده است؛ پدیده‌ای که در حقیقت به معنای تولد جهانی دیگر بود که از پیوند فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی پدید آمده و «فضای مجازی (سایبری) یا اطلاعاتی - ارتباطاتی» نام گرفت و به فضای‌های زمینی، دریایی و هوایی دنیای حقیقی اضافه گردید. (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۹۵)

فضای مجازی که در ابتدا با ظهور فناوری اینترنت به جهانیان شناخته شد با گستردگی شبکه‌های اجتماعی و اپلیکیشن‌های جدید، دنیایی از تنوع و جذابیت را به زندگی انسان‌ها هدیه داده اما عدم مدیریت صحیح در استفاده از همین ابزارهای جذاب، سبب گسترش روابط نامطلوب نیز خواهد شد. روابطی که ممکن است از محیط مجازی پا را فراتر گذاشته و امنیت دنیای اطفال و نوجوان را به خطر بیندازد. گسترش نرم‌افزارهایی نظیر تانگو، واتس‌آپ، ویجت، وایبر، تلگرام و ..